

Mundus Aspectabilis Philosophice Consideratus

Falck, Joseph

Augustae Vindelicorum, 1740

§. III. De Vita partium solidarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95848](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95848)

§. III.

De Vita partium solidarum.

QUOD caro, nervi, venæ, viscera, muscoli, arteriæ, fibræ, cerebrum & medulla spinalis, atque organa omnium sensuum informantur ab anima & vivunt, communis ferè omnium opinio est. Ratio est, quia in his omnibus partibus multiplex sese ostendit operatio vitalis. 1. enim in omnibus vel plerisque ipsarum datur sensatio. 2. singulæ nutriuntur per introsumptionem alimenti, 3. sunt instructæ plurimis, atque minutissimis organis, quorum majorem in dies numerum ope microscopii rimatur & detegit Anatomicorum industria. 4. Hinc fugunt alimentum, suctum concoquunt & percolant, percolatumque dispensant in omnes partes, servant constanter certam partium figuram, proportionem & magnitudinis terminum. Quæ vitæ organa, licet in aliorum ossium medulla non observentur, observantur tamen in medulla spinali, quæ ejusdem est substantiæ cum cerebro: igitur ista vivunt omnia.

Præterea ossa, dentes, cartilago, rostra, cornua, ungues, capilli, plumæ, squamæ, & pili animalium, verisimilius eodem jure vivunt, ac plantæ. Ita post Arist. lib. 2. de gener. animalium, & Galenum lib. de ossibus, & administrationibus Anatomicis, S. Thomas in 4. dist. 44. q. 1. cum aliis plurimis. Rationes sunt eadem, si primam de sensatione excipias: nam illa omnia suis instructa sunt organis, nutriuntur per succum alimentarium, crescunt ad certum usque terminum & figuram, uti plantæ: ergo eodem vivunt jure.

Neque dicās, dentes pueris & senibus sua sponte excidere: ergo non continuari cum cæteris partibus, consequenter nec vivere. Hæc enim consequentia negatur. Uti fructus & folia satis continuantur, licet decidant, ita etiam dentes, quamvis decidant in pueris, quia ampliuntur alveoli, postquam dentes suam jam acquisierunt firmitatem; in senibus verò, quia defectu humoris exarescunt dentium ligamina, aut ea saluginoso humore corroduntur.

At saltem capilli sunt humor rejectaneus, adustione caloris nativi intra poros solidatus & concretus, indeque à corpore expulsus: sed id quod tanquam excrementum expellitur à corpore non animatur, uti lachrymæ, sudor, &c. ergo nec capilli & ungues. Sed hic attendendum est, utrum humor rejectaneus, talis sit duntaxat respectu aliquarum partium nobiliorum corporis, an respectu totius corporis animati; excrementum in hoc secundo sensu utique non animatur, etsi animari possit in primo. Ut enim observat S. Thomas, dantur quidem in corpore viventis superfluitates aliquæ, ex quibus generantur sudor & alia hujusmodi, quæ expelluntur à natura, tanquam ad nihilum utilia; & dantur etiam aliquæ superfluitates, quas natura retinet ad generationem capillorum & unguium, quibus indiget ad membrorum conservationem: ergo materia unguium & crinium non est censenda prorsus rejectanea: quin potius, sicuti providi patresfamilias solent reliquias ciborum & vestium attribuire famulis tanquam inferioris notæ membris familiæ, sic provida natura solet alimentum, à cæteris quidem nobilioribus partibus rejectum, attribuire unguibus & capillis, tanquam partibus ignobilioribus, necessariis tamen vel ad vestitum, vel ad ornatum, vel ad custodiam. Lachrymæ autem & sudor nec sunt excrementum utile, nec organis instructum, uti ungues, pili, pennæ, &c.

Dicis tamen: ungues & capilli non habent certum magnitudinis terminum, nec aliter crescunt, quàm ignis aut lapis, nempe per juxta positionem & accretionem.

tionem. Deinde capilli & unguēs sēpius post mortem in cadavere vīsi sunt crescere: ergo illorum incrementum non est vitale. Primum negatur; patet enim contrarium in foeminis & viris, qui capillos vel barbā nunquam detondent; & quorū macropogonibus seu longibardis abiret barba, si nullum crescendi modum faceret? Quemadmodum ergo vites putatē felicius crescunt, certum tamen habent magnitudinis terminum, ita etiam capilli & unguēs, ut etiam patet in brutis. Alterum quod attinet, eandem imprimis difficultatem habent illi, qui dicunt, unguēs & capillos crescere per vim expulsivā animae, excrementa rejicientis. Alii, ut de Lugo, Comptonus, Isbrandus, putant, unguēs, capillos, &c. habere animā specialem distinctā ab animā totius; quā opinio multis videtur probabilis, si verum est, quod aliqui testantur Medici, nempe hujusmodi partes post mortem notabiliter crevisse, inter quos Paræus scribit, ultra 25. annos domi suae servatum cadaver furis, aromatis & balsamo conditum, cujus unguēs & capilli crebrius resecti semper redierint ad pristinā longitudinem. Similia ferē habet Isbrandus & Simesius. Sed casus isti sunt rari & portentosi, sēpiusque contingerent, si daretur animā distincta; cum tamen incrementum illud sit communiter nullum, vel modicum, & plerumque tantum apparens, quatenus nempe emacerata & consumpta carne, imae partes unguium antea sub carne latentes deteguntur; unde plerique non aliam in his animā admittunt, quā animā totius. P. Fabri e contra cum RR. uti nullam in plantis admittit animā, à succo, organis, aliisque intrinsicis motus principiis distinctā, sic nec in istis prius memoratis. Puto ego, viam iniri posse mediā, dicendo, animā totius primas operationes exercere & formare organa; postea verò augmentum fieri posse à variis aliis principiis tum extrinsecis, tum intrinsicis. Analogiam habes in herbis & foliis aridis, quae si aquae bullienti immergantur, rursus videntur sese explicare, virescere & augeri propter humorem fibras earum subeuntem: & hujusmodi causae etiam in vivente animali plurimum concurrunt ad augmentum; hinc quibusdam copiosius crescunt capilli, quā aliis. Atque ex istis solves reliqua, uti & ex dicendis Contempl. seq.

CONTEMPLATIO XII.

De Mundo vegetabili & sensitivo.

CAPUT I.

De Vita vegetabili in Plantis considerata.

§. I.

De potentiis animae vegetativae.

Anima vegetativa secundum ea, quae dicta sunt de anima in genere, definiri potest: actus primus corporis organici potentia vitam vegetativam habentis. Tres solent enumerari praecipuae ejusdem potentiae, scilicet nutritiva, augmentativa, & generativa: quibus assignantur tres praecipui actus, scilicet